

Parlementaire geschiedenis	Woonkosten beslagvrije voet (art. 475ab, 475da lid 5, 6 en 7 Rv)
<p>Van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wettekst - Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding - Besluit beslagvrije voet - Memorie van toelichting - Nota naar aanleiding van het verslag - Derde nota van wijziging <p>Van 1 januari 2023 tot heden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wettekst - Wetswijziging - Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding - Wijziging Besluit beslagvrije voet - Memorie van toelichting - Nota naar aanleiding van het verslag - Tweede nota van wijziging 	

Van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023

Wettekst¹

C

Na artikel 475a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 475ab

In de artikelen 475d, 475da, 475e, 475ga, 475gb, 475i en 478 wordt verstaan onder:

(...)

woonkosten:

door de geëxecuteerde verschuldigde rekenuur als bedoeld in artikel 5 van de Wet op de huurtoeslag, dan wel de door de geëxecuteerde maandelijks verschuldigde hypotheekrente, erfpacht en, tot ten hoogste 0,057% van de WOZ-waarde, de maandelijks overige kosten.

¹ [Stb. 2017, 110](#) gewijzigd in [Stb. 2017, 484](#) en [Stb. 2019, 483](#).

G

Na artikel 475d worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 475da

(...)

5. Indien de beslagvrije voet gelijk is aan het voor de desbetreffende leefsituatie in het eerste lid opgenomen bedrag en de geëxecuteerde woonkosten heeft die ten minste 10% meer bedragen dan de in artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag opgenomen rekenhuur, wordt de beslagvrije voet op verzoek van de geëxecuteerde voor de duur dat de geëxecuteerde deze woonkosten heeft, doch ten hoogste zes maanden, verhoogd met het bedrag waarmee de woonkosten de eerder genoemde rekenhuur vermeerderd met 10% ophoging overstijgen. Indien de geëxecuteerde gehuwd is, wordt dit verzoek gehonoreerd, voor zover de niet beslagen inkomsten van de echtgenoot onvoldoende zijn om de hogere woonkosten te betalen.
6. Op verzoek van de geëxecuteerde kan de op grond van het vijfde lid verhoogde beslagvrije voet nogmaals voor ten hoogste zes maanden worden verlengd, indien binnen die termijn de vordering waarvoor het beslag is gelegd volledig kan worden voldaan.
7. Indien de geëxecuteerde eigenaar is van een door hemzelf bewoonde woning en hij een belastbaar inkomen heeft dat lager is dan het voor hem geldende norminkomen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag, wordt de beslagvrije voet op verzoek van de geëxecuteerde verhoogd met een bedrag waarvan de wijze van vaststelling bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld. Indien de geëxecuteerde gehuwd is, wordt onder belastbaar inkomen als bedoeld in de vorige zin tevens verstaan het belastbaar inkomen van de echtgenoot.

(...)

Besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding:²

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, met uitzondering van de tweede volzin van het met in artikel I, onderdeel D, opgenomen nieuwe tweede lid, artikel XXIXA van de Verzamelwet SZW 2018, de artikelen XIII, onderdelen B, C, E, F, G, H, I, J en K, en XVIIIIC van de Verzamelwet SZW 2020 en het Besluit beslagvrije voet treden in werking met ingang van 1 januari 2021.

NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit regelt dat de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Stb. 2017, 110), artikel XXIXA van de Verzamelwet SZW 2018, artikelen XIII, onderdelen B, C, E, F, G, H, I, J en K, en XVIIIIC van de Verzamelwet SZW 2020 en het Besluit beslagvrije voet op 1 januari 2021 in werking treden. Artikel XIII, onderdelen A en D, van de Verzamelwet SZW 2020 zijn reeds in werking getreden. Artikel XXIXA van de Verzamelwet SZW 2018 en artikelen XIII, onderdelen B, C, E, F, G, H, I, J en K, XVIIIIC van de Verzamelwet SZW 2020 wijzigen het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zoals dat komt te

² [Stb. 2020, 499](#)

luiden nadat de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet in werking is getreden. Voor de volgorde van inwerkingtreding is de datum van vaststelling van de regeling bepalend.

Besluit beslagvrije voet³

Artikel 4 Eigen woning

1. De ophoging, bedoeld in artikel 475da, zevende lid, van de wet is afhankelijk van de woonkosten, waarbij:
 - a. de woonkosten met een hoogte tot de normhuur, genoemd in artikel 18, derde lid, van de Wet op de huurtoeslag, in aanmerking worden genomen voor het percentage, genoemd in artikel 21, eerste lid, onderdeel a, van die wet;
 - b. de woonkosten met een hoogte vanaf de normhuur, bedoeld in onderdeel a, tot de in artikel 20, tweede lid, onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag genoemde aftoppingsgrens in aanmerking worden genomen voor het percentage, bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel c, van die wet; en
 - c. de woonkosten met een hoogte vanaf de aftoppingsgrens, bedoeld in onderdeel b, tot de in artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag genoemde rekenhuur in aanmerking worden genomen voor het percentage, bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel c, van die wet.
2. De ophoging is gelijk aan de op basis van het eerste lid in aanmerking genomen woonkosten verminderd met de op basis van het belastbaar inkomen geldende normhuur, bedoeld in artikel 19 van de Wet op de huurtoeslag, maar minimaal de in artikel 17, tweede lid, van die wet genoemde normhuur.

Nota van toelichting

(...)

De wijze waarop de ophoging genoemd in artikel 475da, zevende lid, van de wet (ophoging bij eigen woning bezitter met inkomen onder de huurtoeslaggrens) wordt berekend.

Als sprake is van een schuldenaar met een inkomen onder de huurtoeslaggrens die woonachtig is in een eigen woning, kan op verzoek van de schuldenaar er rekening mee worden gehouden dat hij geen recht heeft op huurtoeslag. Dit in verband met het feit dat in de hoogte van de beslagvrije voet in beginsel wel een recht op huurtoeslag is verdisconteerd. Een en ander resulteert in het geval van een eigen woning in een ophoging van de beslagvrije voet. Doordat de feitelijke berekening van de huurtoeslag van een veelheid van factoren afhankelijk is, is er voor gekozen een vereenvoudigde berekening te introduceren. De aldus verkregen ophoging beoogt de woningeigenaar (qua buiten het beslag vallend inkomen) in een vergelijkbare situatie te brengen als de huurder indien een beslag op het periodiek inkomen speelt.

(...)

Vanuit het uitvoeringspanel en de VNG is daarnaast de vraag gekomen hoe in de situatie zoals deze beschreven staat in artikel 5 van het besluit wordt voorkomen dat een schuldenaar dubbel wordt

³ [Stb. 2019, nr. 45.](#)

gecompenseerd. Gemeenten zijn immers op basis van artikel 35 van de Participatiewet – indien sprake is van vrijwel geen draagkracht – gehouden aan personen met een eigendomswoning indien nodig via de bijzondere bijstand woonkostentoeslag te verstrekken. Wordt bij deze personen ook via een ophoging van de beslagvrije voet rekening gehouden met het hebben van een eigendomswoning dan lijkt sprake van dubbele compensatie. In beide gevallen wordt dan immers het gemis van huurtoeslag gecompenseerd.

Bedacht dient echter te worden dat schuldenaren met een zeer beperkte draagkracht vrijwel altijd terug zullen vallen op een beslagvrije voet gelijk aan 95% van het totale netto-inkomen en dat in die zin juist voor deze groep geldt dat de in artikel 5 beschreven ophoging, in relatie tot artikel 475dc, van de wet geen feitelijk effect zal sorteren (de betrokkene blijft 5% van zijn inkomen gebruiken voor de aflossing van zijn schulden). De verstrekte bijzondere bijstand valt (ex. artikel 46, tweede lid, van de Participatiewet) buiten het beslag en blijft dus wel voor de schuldenaar behouden. Hierdoor wordt een situatie van dubbele compensatie voorkomen.
9...)

Artikelsgewijze toelichting

(...)

Artikel 5 Eigen woning (vernummerd naar artikel 4)

Artikel 475da, zevende lid, van de wet biedt de mogelijkheid dat de schuldenaar om ophoging van zijn beslagvrije voet kan vragen als hij zijn woonhuis in eigendom heeft en over een inkomen beschikt op basis waarvan hij in een huursituatie aanspraak zou kunnen maken op huurtoeslag. Nu de op basis van de formule berekende beslagvrije voet er vanuit gaat dat de schuldenaar huurtoeslag ontvangt, beoogt de beschreven ophoging de woningeigenaar in een vergelijkbare positie te brengen.

In het eerste lid wordt vergelijkbaar met de berekening van de huurtoeslag het deel van de huur bepaald dat voor ophoging in aanmerking kan komen. Vervolgens wordt hiervan – op basis van het tweede lid – de geldende normhuur afgetrokken, waarbij een minimum bedrag van (norm 2019) € 211,68 wordt aangehouden. Dit laatste houdt verband met het feit dat binnen de berekening van de huurtoeslag, huren lager dan de normhuur bij het zogenaamde minimum-inkomensijpunt, niet worden gecompenseerd.

Het gaat ten opzichte van de daadwerkelijke huurtoeslagberekening om een vereenvoudigde berekening, waarbij bepaalde aspecten die binnen een huurtoeslag berekening wel een rol spelen (specifieke grenzen bij meerpersoonshuishoudens en bijvoorbeeld voor gehandicapten aangepaste woningen) uit vereenvoudigingsoptiek niet zijn meegenomen.

Om de ophoging te kunnen berekenen dient de schuldenaar de deurwaarder inzicht te geven in de aan zijn eigen woning verbonden woonkosten (conform de in de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (artikel 475ab) opgenomen definitie: de door de schuldenaar maandelijks verschuldigde hypotheekrente, erfpacht en, tot ten hoogste 0,057% van de WOZ-waarde, de maandelijks overige kosten). Hij dient deze informatie te voegen bij zijn verzoek tot toepassing van deze ophoging. In de mededeling op basis van artikel 475i, tweede lid, van de wet wordt de schuldenaar er op gewezen dat hij om een verhoging van de beslagvrije voet kan vragen en welke gegevens hij ter onderbouwing van het verzoek aan de deurwaarder moet overleggen.

Memorie van toelichting⁴

(...)

3.7 Compensatiekop

Voor schuldenaren die behoren tot inkomensgroep b is de oplossing gevonden in het afstemmen van de eerder genoemde compensatiekop op de situatie van de schuldenaar. De berekening hiervan ligt vast in een formule, daarmee wordt de berekening weliswaar minder transparant voor deze inkomensgroep, maar daar staat tegenover dat de hoogte van de beslagvrije voet – ook in dit meer grofmazige systeem – beter bij de individuele omstandigheden van de schuldenaar aansluit (overeenkomstig de hoogte van de beslagvrije voet in het huidige systeem). Met gebruikmaking van de formule kan ook voor deze inkomensgroep de beslagvrije voet daardoor nog steeds aan de hand van de leefsituatie en het inkomen, zoals deze zijn opgenomen in de BRP en de polisadministratie, worden berekend.

Toelichting formule

De compensatiekop houdt gelijke tred met de afbouw van het recht op toeslagen naarmate het inkomen van de schuldenaar stijgt. De compensatiekop komt bovenop de algemene ondergrens van 95% van de voor de desbetreffende leefsituatie geldende bijstandsnorm. Er is gekozen voor een ondergrens van 95% van de bijstandsnorm omdat dit enerzijds aansluit bij de huidige feitelijke uitkomst bij een juiste berekening van de beslagvrije voet voor het inkomen op bijstandniveau,²³ anderzijds omdat dit ook aansluit bij de berekening van de beslagvrije voet voor inkomensgroep c (zie hieronder).

De compensatiekop wordt berekend op basis van drie componenten: zorgtoeslag, huurtoeslag en kindgebonden budget (twee componenten voor de situaties waarbij de schuldenaar geen kinderen heeft). Deze componenten bepalen ook in het huidige systeem mede de hoogte van de beslagvrije voet. De berekening van de compensatiekop is gebaseerd op de berekening van het recht op toeslagen of, beter gezegd, de afbouw daarvan en benadert in die zin de berekening in het huidige systeem. Om de hoogte van de compensatiekop te kunnen berekenen is echter geen kennis van de daadwerkelijke kosten die de schuldenaar maakt noodzakelijk, maar is het voldoende dat de leefsituatie en het belastbaar inkomen van de schuldenaar bekend zijn.

Voor de componenten zorgtoeslag en kindgebonden budget kan de compensatie relatief eenvoudig worden berekend. Het systeem van zorgtoeslag en het kindgebonden budget wordt op dezelfde manier afgebouwd. De afbouw is daarbij gelijk aan de mate waarin het daadwerkelijke belastbare inkomen van de schuldenaar en zijn eventuele partner hoger is dan een in de wet opgenomen drempelinkomen (in 2016: € 19.758,- per jaar), waarbij de afbouw een bepaald percentage (bij zorgtoeslag 13,43% en bij kindgebonden budget 6,75%) van het verschil tussen het belastbaar inkomen van de schuldenaar en het drempelinkomen vertegenwoordigt. De compensatie is even hoog als deze afbouw. De compensatie kan daarbij natuurlijk nooit meer bedragen dan het eventuele maximale recht (in 2016: € 83,- per maand bij zorgtoeslag voor een alleenstaande en € 154,- per maand voor gehuwden).

Voorbeeld 1

De schuldenaar heeft een belastbaar inkomen van € 2.208,33 (inclusief vakantietoeslag), dat staat gelijk aan een jaarinkomen van € 26.500,- (= 12 x € 2.208,33).

⁴ [Kamerstukken II 2016-2017, 34628, nr. 3.](#)

De compensatie voor de zorgtoeslag bedraagt in deze situatie 13,43% van € 26.500,- –/– € 19.758,- = € 905,45. Het gaat hierbij om een jaarbedrag, wat inhoudt dat per maand de compensatie gelijk is aan € 905,45/12 = € 75,45.

Het systeem van huurtoeslag wordt op een andere manier afgebouwd, waardoor de compensatie ook anders moet worden berekend. De huurtoeslag compenseert geheel dan wel gedeeltelijk, de woonkosten voor zover zij hoger zijn dan de bij het desbetreffende (toetsings)inkomen horende normhuur. De hoogte van deze aan het desbetreffende inkomen verbonden normhuur wordt bepaald op basis van de in artikel 19, tweede lid, Wet op de huurtoeslag opgenomen formule. Huurkosten die lager liggen dan de normhuur bij het zogenoemde minimum-inkomensijpunt (in 2016: € 204,43) worden ongeacht de hoogte van het inkomen niet door de huurtoeslag gedekt. Op basis van dit systeem kan daardoor afbouw van de huurtoeslag worden berekend door van de normhuur bij het desbetreffende inkomen de normhuur bij het minimum-inkomensijpunt af te trekken.

Voorbeeld 2

De schuldenaar heeft een belastbaar inkomen van € 1.716,66, wat neerkomt op een jaarinkomen van € 20.600,-. Hierbij hoort een normhuur van € 350,62. De compensatie bedraagt hierdoor € 146,19 (€ 350,62 –/– € 204,43).

In het huidige systeem is de zogenoemde woonkostencorrectie gemaximeerd. Deze is gelijk aan het maximale recht op huurtoeslag in de desbetreffende situatie (in 2016: € 342,54 voor een alleenstaande van 23 jaar of ouder maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd). Dit houdt in dat personen met een belastbaar inkomen waarbij geen recht meer op huurtoeslag bestaat (in 2016: € 22.500,- voor een alleenstaande) de beslagvrije voet niet corrigeert voor huren die hoger liggen dan € 546,97. Gezien de huidige ontwikkelingen op de woningmarkt en het feit dat hogere inkomens niet in aanmerking kunnen komen voor sociale huurwoningen, maar juist zijn aangewezen op het veelal duurdere commerciële segment, wat zich vertaalt in een tendens van hogere woonkosten bij een hoger inkomen, heeft het kabinet er voor gekozen om de woonkostencompensatie in het nieuwe model verder te laten doorlopen. Dit is gerealiseerd door de verdere oploop van de normhuur te maximeren op de maximaal voor huurtoeslag in aanmerking komende rekenhuur (in 2016: € 710,68). Dit heeft tot gevolg dat nog geruime tijd in het model de woonkostencompensatie stijgt naarmate het inkomen toeneemt. In de huidige berekening van de beslagvrije voet wordt hier juist geen rekening mee gehouden, waardoor de beslagvrije voet voor mensen met hogere woonkosten als snel niet meer toereikend zal zijn.

Voorbeeld 3

De schuldenaar heeft omgerekend een belastbaar jaarinkomen van € 26.500,-. Omdat hij geen recht op huurtoeslag meer heeft, is in de huidige berekening de correctie gemaximeerd op € 342,54. In het nieuwe model wordt de compensatie gerelateerd aan de voor hem geldende normhuur. Deze bedraagt bij dit inkomen € 563,68, waardoor de compensatie gelijk is aan € 359,25.

Nog duidelijker wordt dit indien de schuldenaar omgerekend een belastbaar jaarinkomen heeft van € 29.750,-. Ook dan bedraagt in de huidige berekening de maximale woonkostencorrectie € 342,54. Bij dit inkomen hoort echter een normhuur van € 702,46, waardoor de compensatie € 498,03 bedraagt.

Belangrijk is om te vermelden dat bij de berekening van de huurtoeslag de zogenoemde basishuur wordt gebruikt. De basishuur is gelijk aan de normhuur, vermeerderd met een jaarlijks vastgestelde opslag (in 2016: € 27,44). Bij de berekening van de beslagvrije voet is er voor gekozen om vast te houden aan de normhuur, juist omdat ook in het huidige systeem de woonkostencorrectie vanuit de

normhuur wordt berekend. Omdat sec de afbouw wordt berekend, zou deze keuze maar een zeer beperkt effect op de uitkomst moeten hebben.

(...)

3.11 Vaststelling afwijkende beslagvrije voet (artikel 475e)

(...)

Woningbezitters

De motivatie voor een aparte regeling voor een schuldenaar die eigenaar is van een door hemzelf bewoonde woning (woningbezitter) is gelegen in het feit dat bij de berekening van de beslagvrije voet er voor de groep met een belastbaar inkomen onder het zogenoemde referentie-inkomensijkpunt (in 2016: € 22.500,- per jaar voor een alleenstaande) vanuit wordt gegaan dat zij huurtoeslag ontvangen.

Een woningbezitter ontvangt echter geen huurtoeslag. Hierdoor zouden woningbezitters met een belastbaar inkomen onder het referentie-inkomensijkpunt van de Wet op de huurtoeslag worden benadeeld ten opzichte van huurders met een even hoog belastbaar inkomen. Volgens het onderzoek Profielschets beslagenen is 6% van de mensen die te maken heeft met beslag een woningbezitter met een inkomen dat valt in de eerder genoemde groep, voor wie de berekening van de beslagvrije voet vervat is in de formule.²⁷ Het is niet passend nu deze groep die op voorhand individualiseerbaar is te verwijzen naar de hardheidsclausule. Om die reden is geregeld dat deze schuldenaar een verzoek kan doen aan de deurwaarder om verhoging van de beslagvrije voet. Het gaat daarbij om een relatief kleine groep waardoor de verwachting is dat de alternatieve regeling niet voor zeer veel uitvoeringslasten zal zorgen.

4.4 Ruimte voor maatwerk

Gekozen is voor een ten opzichte van de huidige regelgeving grofmaziger systeem. Het huidige op maatwerk gerichte systeem is grotendeels afhankelijk van informatie van de schuldenaar die maar in beperkte mate op informatieverzoeken reageert. Dit heeft in veel gevallen tot gevolg dat uiteindelijk een te lage beslagvrije voet wordt gehanteerd. De uitkomsten van het voorgestelde systeem zijn echter in hoge mate vergelijkbaar met de uitkomsten van het op maatwerk gebaseerde huidige systeem – indien dit correct zou worden toegepast. Bovendien biedt het op bepaalde onderdelen ook meer mogelijkheden om maatwerk te leveren ten opzichte van de huidige berekening. Meer specifiek kan in dit kader gewezen worden op:

a) een beter afgestemde woonkostencorrectie

Het feit dat de woonkostencorrectie die op dit moment is afgetopt bij een huur € 546,97, in het voorgestelde model de ontwikkeling van de normhuur volgt en daardoor bij hogere inkomens tot correctie van bij dit inkomensniveau beduidend reëlere woonkosten (€ 710,-) komt;

b) een tijdelijke verhoging van de beslagvrije voet bij hogere woonkosten

In het proces wordt de mogelijkheid gecreëerd dat de schuldenaar met inkomen waarbij de beslagvrije voet gelijk is aan het vaste bedrag zelf bij de deurwaarder een verzoek indient om tijdelijk rekening te houden met zijn hogere woonkosten, voor zover deze meer dan 10% boven het onder a genoemde maximumbedrag liggen. De deurwaarder is dan gehouden de beslagvrije voet voor de periode dat de schuldenaar deze hoge lasten heeft te verhogen, waardoor de schuldenaar de mogelijkheid heeft om met een werkbaar bestaansminimum, zijn uitgaven aan te passen aan de

financiële situatie. Deze verhoging is gemaximeerd op 6 maanden. Het is niet de bedoeling dat deze verhoging verlengd kan worden. De beslagvrije voet heeft als doel om te voorzien in de basale kosten van bestaan. De schuldenaar dient in deze situatie ook de tering naar de nering te zetten, daar krijgt hij met deze regeling de tijd voor;

c) *een hardheidsclausule*

(...)

Artikelsgewijs

(...)

Onderdeel C (artikel 475ab)

(...)

Woonkosten

De definitie van woonkosten is afhankelijk van de woonsituatie van de beslagene. De beslagene kan een woning huren of bezitten. Wanneer de beslagene huurlasten heeft wordt voor de omschrijving van de woonkosten verwezen naar artikel 5 Wet op de huurtoeslag. Wanneer de beslagene eigenaar is van de door hem bewoonde woning worden de door de schuldenaar aan de hypotheekverstrekker betaalde hypotheekrente, erfpacht en overige kosten als woonkosten aangemerkt. Aflossingen op een bestaande hypothecaire lening vormen geen woonkosten. Het gaat dan om vermogensvorming. Hetzelfde geldt voor de premie van een kapitaalverzekering. Een eventuele hypotheekrenteaftrek wordt als inkomen in mindering gebracht op de beslagvrije voet en wordt dus niet meegenomen bij de bepaling van de hoogte van de woonlasten van de schuldenaar. De overige kosten, waarbij moet worden gedacht aan de kosten van de opstalverzekering, de kosten van een eventuele vereniging van eigenaren en de kosten voor klein onderhoud zijn gemaximeerd tot 0,057% van de WOZ-waarde.

(...)

Artikel 475da (Vaststelling beslagvrije voet)

(...)

Vijfde lid

In het vijfde lid wordt geregeld dat de deurwaarder de beslagvrije voet op verzoek van de schuldenaar verhoogt in de situatie dat een schuldenaar ten hoogste een inkomen heeft dat hoort bij het in het eerste lid opgenomen vaste bedragen als de woonkosten van de schuldenaar ten minste 10 % hoger zijn dan de maximaal voor huurtoeslag in aanmerking komende huur. De verhoging is gelijk aan hetgeen waarmee zijn woonkosten de maximaal voor huurtoeslag in aanmerking komende huur plus 10% van dit bedrag ontstijgt. De eerste 10% van de hogere woonkosten komen derhalve voor eigen rekening. Het gaat om een verhoging voor de duur dat de schuldenaar deze woonkosten heeft, doch ten hoogste voor zes maanden. Het verzoek wordt enkel gehonoreerd, voor zover het inkomen van de partner onvoldoende ruimte biedt om de hogere woonkosten op te vangen. Indien vanuit het inkomen van de partner de woonkosten kunnen worden gedekt (de mate waarmee het inkomen van de partner de gehalveerde beslagvrije voet ontstijgt, is hoger dan de mate waarmee de huur hoger ligt dan de maximaal voor huurtoeslag in aanmerking komende huur plus 10%), ligt het niet in de rede de beslagvrije voet te verhogen.

(...)

Artikel 475e (Vaststelling afwijkende beslagvrije voet)

Dit artikel bevat voor bepaalde groepen onder bepaalde voorwaarden een afwijkende vaststelling van de beslagvrije voet.

(...)

Derde lid

In het derde lid wordt een afwijkende vaststelling van de beslagvrije voet geregeld voor woningbezitters. Deze afwijkende vaststelling houdt verband met het feit dat er in het voorgestelde systeem vanuit wordt gegaan dat de schuldenaar huurtoeslag ontvangt indien op basis van zijn belastbaar inkomen hierop recht bestaat. Voor eigendomswohnungen bestaat geen recht op huurtoeslag. Schuldenaren die eigenaar zijn van de door hen bewoonde woning en een belastbaar inkomen hebben lager dan het norminkomen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, Wet op de huurtoeslag, krijgen op basis van artikel 475da daardoor te maken met een beslagvrije voet waarin wel een recht op huurtoeslag is verdisconteert. Nu zij geen recht op huurtoeslag hebben zijn zij in beginsel dus slechter af. Om dit te ondervangen biedt het derde lid de mogelijkheid om op verzoek in aanmerking te komen voor een hogere beslagvrije voet. De hogere beslagvrije voet houdt in dat op basis van de hoogte van de woonkosten en het belastbaar inkomen wordt bezien in hoeverre de schuldenaar, zo het een huurwoning zou zijn, recht op huurtoeslag zou hebben. De beslagvrije voet wordt met dit recht opgehoogd.

Zie voor een nadere toelichting van dit artikel paragraaf 3.11 van het algemeen deel van de toelichting.

Nota naar aanleiding van het verslag:⁵

(...)

4.4. Ruimte voor maatwerk

(...)

Zowel de leden van de fractie van de VVD als van de fractie van de PvdA hebben vragen met betrekking tot de ophoging van de beslagvrije voet bij hoge woonlasten voor een periode van maximaal zes maanden. De leden van de fractie van de VVD vragen de regering daarbij of zij van mening is dat dit voldoende tijd is om bijvoorbeeld een huis te verkopen en of de regering ook van mening is dat een schuldenaar zijn huis moet verkopen, als met de hogere beslagvrije voet de schuld binnen bijvoorbeeld negen maanden kan worden afbetaald.

Biedt de hardheidsclausule in dergelijke gevallen wellicht een uitkomst? De leden van de fractie van de PvdA vragen daarnaast een specifiek standpunt van de regering ten aanzien van het pleidooi van de LOSR om in deze gevallen geen maximale termijn te hanteren.

Algemeen standpunt van de regering is dat van elke schuldenaar mag worden verwacht dat hij zoveel mogelijk de tering naar de nering stelt. Daarbij merkt de regering op dat een beslag niet een maatregel is die direct na het uitblijven van betaling binnen de gestelde betalingstermijn volgt. Tussen het verzoek tot betaling en de uiteindelijke inning via een loonbeslag liggen in bijna alle gevallen zeker twee maanden zo niet beduidend meer. Dit is een periode waarbinnen ook verschillende momenten zijn ingebouwd om met de schuldeiser in contact te treden om aldus tot een – mede met het oog op lopende betalingsverplichtingen – reële betalingsregeling te komen. De in dit wetsvoorstel opgenomen mogelijkheid om nog zes maanden extra rekening te houden met hoge woonlasten, verlengt aldus de periode waarbinnen de schuldenaar stappen kan ondernemen

⁵ [Kamerstukken II 2016-2017, 34628, nr.6.](#)

om de tering naar de nering te zetten, voor zover dit noodzakelijk is. Opgemerkt wordt dat het onderzoek Profielschets beslageneen ook laat zien dat in 37% van alle beslagen de looptijd van het beslag korter is dan een half jaar en in meer dan 50% van alle gevallen het beslag korter duurt dan één jaar. De geboden zes maanden termijn zal voor kortdurende beslagen veelal voldoende zijn om de beslagperiode zonder aanpassingen binnen de woonsituatie te doorstaan. Is sprake van een beduidend langer lopend beslag dan is de regering van mening dat woonlasten die niet in verhouding staan tot de aanwezige schuldsituatie niet via een verminderde afloscapaciteit afgewenteld dienen te worden op de schuldeiser. Van een schuldenaar die zich geconfronteerd ziet met een langdurend beslag op het inkomen, mag worden verwacht dat hij zijn leefsituatie ook op deze situatie aanpast. Het voorstel van de LOSR om de mogelijkheid tot ophoging van de beslagvrije voet vanwege hoge woonlasten niet in tijd te maximeren, past daar niet in.

Op de vraag van de leden van de fractie van de VVD of na afloop van zes maanden met succes een beroep zou kunnen worden gedaan op de hardheidsclausule, is het antwoord in principe ontkennend. De hardheidsclausule is bedoeld voor niet binnen de wettelijke regeling verdisconteerde omstandigheden die bij onverkorte handhaving van de wettelijke regeling zouden leiden tot een situatie van kennelijke onevenredige hardheid voor de schuldenaar. Nu de wetgever een regeling heeft getroffen voor de woonlasten, gaat het hier in beginsel niet om een situatie waar de wetgever geen rekening mee heeft gehouden. De regering is zich bewust van het bestaan van dergelijke situaties en verlangt dat de schuldenaar hier ofwel zorgt dat hij tot betalingsafspraken met de schuldeiser komt waarbinnen hij wel zijn woonlasten kan blijven voldoen ofwel zijn uitgaven aanpast.

(...)

8. Ontvangen commentaren en adviezen

8.1. Algemeen

De leden van de fractie van de PvdA vragen hoe de regering kijkt naar de suggestie van de LOSR om de maximale termijn van zes maanden af te schaffen voor verhoging van de beslagvrije voet vanwege hoge woonkosten. Deze vraag is beantwoord in paragraaf 4.4.

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar de inbreng van de LOSR en hun suggestie om inzage te verschaffen in de hypotheekrente bij de Belastingdienst. Dit moet voorkomen dat de belanghebbende, zijnde een eigen woningbezitter, zelf een verzoek moet doen om verhoging van de beslagvrije voet wegens hogere woonkosten op grond van artikel 475e, derde lid, Rv. De suggestie van de LOSR heeft als voordeel dat belanghebbende niet zelf een verzoek moet doen en zo beschermd wordt tegen een te lage beslagvrije voet. Dit verdient uiteraard de voorkeur boven een verzoek door de belanghebbende zelf. Echter, de hypotheekrente biedt onvoldoende informatie om de hogere woonkosten (zoals bedoeld in artikel 475ab Rv) te kunnen vaststellen. Een hoge hypotheekrente alleen zegt onvoldoende over de totale woonkosten, bijvoorbeeld omdat er maandelijks ook kan worden afgelost op de hypotheek. Bovendien gaat het om een beperkte groep belanghebbenden (minder dan 6% van het totaal aantal beslageneen), terwijl een bestandskoppeling met de Belastingdienst een grote impact heeft op systemen en privacy. Tot slot beschikt de Belastingdienst niet over actuele informatie rondom de hypotheekrente maar alleen over informatie uit de belastingaangifte van het jaar ervoor.

(...)

Derde nota van wijziging⁶

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

Artikel I, onderdeel G, wordt als volgt gewijzigd:

a. in het voorgestelde artikel 475da wordt onder vernummering van het zesde tot zevende lid na het vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

6. Op verzoek van de schuldenaar kan de op grond van het vijfde lid verhoogde beslagvrije voet nogmaals voor ten hoogste zes maanden worden verlengd, indien binnen die termijn de vordering waarvoor het beslag is gelegd volledig kan worden voldaan.

(...)

Toelichting

Onder a

Op grond van artikel 475da, vijfde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) is het mogelijk rekening te houden met hogere dan normale woonlasten, zodat de schuldenaar gedurende maximaal zes maanden zijn huur of hypotheek kan blijven betalen. Na zes maanden wordt de schuldenaar geacht in beginsel de tering naar de nering te hebben gezet en bijvoorbeeld zijn huis te hebben verkocht.

Met het invoegen van een nieuw zesde lid in artikel 475da wordt bepaald dat de termijn van zes maanden nogmaals met ten hoogste zes maanden kan worden verlengd, indien de vordering waarvoor beslag is gelegd, binnen de verlengde termijn volledig kan worden voldaan. Uit het onderzoek Profielschets Beslageneen komt in dit kader naar voren dat in circa 37% van alle beslagen de looptijd van het beslag korter is dan een half jaar en in meer dan 50% van alle gevallen het beslag korter duurt dan één jaar.¹ Dit duidt erop dat een verlenging in een significant aantal situaties soelaas zou kunnen bieden.

Gedacht zou kunnen worden aan de situatie dat met een hogere beslagvrije voet de schuld bijvoorbeeld in negen maanden volledig kan worden afbetaald, waarbij de schuldenaar in staat blijft zijn vaste lasten te betalen. Onder die omstandigheden kan niet worden verwacht dat de schuldenaar tussentijds zijn woonlasten alsnog aanpast dan wel gedeeltelijk onbetaald laat.

Het nieuwe zesde lid is bedoeld voor vorderingen waarbij de verwachting is dat die binnen afzienbare tijd kunnen worden voldaan. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat deze regeling niet voorziet in de omstandigheid dat de schuldenaar ondanks passende inspanningen niet in staat is zijn woonlasten aan te passen. Met deze omstandigheid is bij de vaststelling van de beslagvrije voet geen rekening te houden. Aangezien de kantonrechter beter dan de deurwaarder in staat is om de omstandigheden van het geval te beoordelen op kennelijke onevenredige hardheid, ligt het daarbij in de rede dat de schuldenaar zich dan tot de kantonrechter wendt om zich te beroepen op de hardheidsclausule van artikel 475fa.

⁶ [Kamerstukken II 2016-2017, 34628, nr.9.](#)

Van 1 januari 2023 tot heden

Wettekst:

Wetswijziging:⁷

ARTIKEL XXII WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 475da wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt «Indien de beslagvrije voet gelijk is aan het voor de desbetreffende leefsituatie in het eerste lid opgenomen bedrag en de geëxecuteerde woonkosten heeft» vervangen door «Indien de geëxecuteerde woonkosten heeft» en wordt «doch ten hoogste zes maanden» vervangen door «doch ten hoogste gedurende een bij ministeriële regeling van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid te bepalen termijn» en wordt «de niet beslagen inkomsten» vervangen door «de niet onder beslag liggende inkomsten».

2. In het zesde lid vervalt «nogmaals».

3. Het zevende lid wordt als volgt gewijzigd:

a. In de eerste zin wordt na «woning» ingevoegd «of huurder van een door hemzelf bewoonde woning die niet voldoet aan artikel 11 van de Wet op de huurtoeslag».

b. In de eerste zin wordt «het voor hem geldende norminkomen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag» vervangen door «€ 30.273, indien de geëxecuteerde alleenstaand is, of € 39.531, indien de geëxecuteerde een meerpersoonshuishouden heeft».

c. Er wordt een zin toegevoegd, luidende:

In geval een huurder verzoekt om verhoging van de beslagvrije voet kan de beslaglegger van de geëxecuteerde verlangen dat een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen bewijsstuk overgelegd wordt.

4. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

9. bedragen, genoemd in het zevende lid, worden jaarlijks met ingang van 1 januari gewijzigd door (F x C2 + G x C) en (H x C2 + I x C) gelijk te stellen aan de maximale normhuur. Daarbij staan C, F, G, H en I voor de normen, bedoeld in het tweede lid, en wordt de maximale normhuur berekend door het bedrag van de kwaliteitskortingsgrens, genoemd in artikel 20, eerste lid, van de Wet op de

⁷ [Stb. 2022, 543](#) en Besluit tot inwerkingtreding [Stb. 2022, 544](#).

huurtoeslag, te vermeerderen met het in artikel 21, eerste lid, onderdeel b, van die wet bedoelde percentage van het verschil tussen het bedrag van de kwaliteitskortingsgrens en de aftoppingsgrens, genoemd in artikel 20, tweede lid, a, van die wet, vermeerderd met het in artikel 21, eerste lid, onderdeel c, van die wet bedoelde percentage van het verschil tussen het bedrag van de aftoppingsgrens en het bedrag van de rekenuur, genoemd in artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van die wet. De gewijzigde bedragen worden door of namens Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid medegedeeld in de Staatscourant.

B

In artikel 475db, eerste lid, wordt «bedoeld in artikel 475da» vervangen door «bedoeld in de artikelen 475da en 475e, tweede lid».

Wijziging Besluit beslagvrije voet:⁸

ARTIKEL I BESLUIT BESLAGVRIJE VOET

Artikel 4 van het Besluit beslagvrije voet wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden «Woning zonder huurtoeslag».
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
3. Als bewijsstuk, bedoeld in artikel 475da, zevende lid, derde zin, van de wet wordt aangewezen een beschikking van de Belastingdienst/Toeslagen op een aanvraag om huurtoeslag, dan wel een schriftelijke beoordeling van de Belastingdienst/Toeslagen over de aard van de woning.

NOTA VAN TOELICHTING

(...)

§ 2.1. Besluit beslagvrije voet (ARTIKEL I)

Met de Verzamelwet SZW 2023 is artikel 475da, zevende lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) gewijzigd, zodat niet alleen woningeigenaren, maar ook huurders die vanwege de aard van hun woning geen recht hebben op huurtoeslag, in aanmerking kunnen komen voor een verhoging van de beslagvrije voet. Artikel 4 van het Besluit beslagvrije voet regelt hoe die verhoging wordt berekend.

Het opschrift van artikel 4 van dat besluit luidt «Eigen woning». Omdat de wijze van berekening van de ophoging in dit artikel met de inwerkingtreding van de Verzamelwet SZW 2023 op 1 januari 2023 ook wordt gebruikt voor huurders zonder recht op huurtoeslag, is de titel niet passend meer. Door middel van de wijziging in het eerste lid wordt de titel gewijzigd naar «Woning zonder huurtoeslag».

Daarnaast voorziet de Verzamelwet SZW 2023 erin dat aan artikel 475da, zevende lid, Rv een zin wordt toegevoegd die beslagleggers de bevoegdheid geeft om huurders, die om een verhoging van de beslagvrije voet verzoeken, te verzoeken om bij algemene maatregel van besluit te bepalen bewijsstukken over te leggen. In het derde lid dat wordt toegevoegd aan artikel 4 van het Besluit beslagvrije voet wordt geregeld welke bewijsstukken dat betreft.

Voor een beslagene die in het verleden huurtoeslag heeft aangevraagd gaat het, ten eerste, om een beschikking van de Belastingdienst/Toeslagen, inhoudende een afwijzing van het recht op

⁸ [Stb. 2022, 509](#)

huurtoeslag vanwege de aard van de woning. De beschikking moet betrekking hebben op de woning van de huurder ten tijde van het verzoek om verhoging.

Ten tweede kan de beslaglegger een beslagene, die geen huurtoeslag heeft aangevraagd omdat de aard van de huurwoning hier geen recht op geeft, verzoeken om een schriftelijke beoordeling van de Belastingdienst/Toeslagen waaruit blijkt dat er vanwege de aard van de woning geen recht is op huurtoeslag. De beslagene kan deze beoordeling verkrijgen door een verzoek in te dienen bij de Belastingdienst/Toeslagen, in het kader van het verzoek om ophoging van de beslagvrije voet. In reactie op het verzoek geeft de Belastingdienst/Toeslagen in een schriftelijke bevestiging aan of de woning wel of niet in aanmerking komt voor huurtoeslag, óf verzoekt de beslagene om meer informatie aan te leveren.

De Belastingdienst/Toeslagen richt voor het afhandelen van deze verzoeken een proces in. Dit proces kan per 1 januari 2023 worden toegepast. Indien de beslaglegger gebruik maakt van de bevoegdheid om een van de bovengenoemde bewijsstukken op te vragen, deelt de beslaglegger dat mede bij de aanvraag van het verzoek om verhoging van de beslagvrije voet.

In geval een schriftelijke beoordeling van de Belastingdienst/Toeslagen wordt gevraagd, verstrekt de beslaglegger aan de beslagene de noodzakelijke informatie om die schriftelijke beoordeling te kunnen verkrijgen. Het streven is om binnen twaalf weken een schriftelijke bevestiging te doen toekomen. Wanneer uit de gegevens naar voren komt dat alsnog bepaalde andere informatie nodig is dan kan het echter langer duren dan twaalf weken.

Het betreft een schriftelijke beoordeling van de Belastingdienst/Toeslagen over de aard van de woning, die beslagene kan overleggen aan de beslaglegger. Omdat deze beoordeling niet op rechtsgevolg is gericht, is dit geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Voor deze schriftelijke beoordeling staat derhalve geen bezwaar en beroep open. Dat betekent dat een persoon die gebruik maakt van deze route en die onverhoopt geen of geen tijdige reactie ontvangt, alsnog een aanvraag huurtoeslag kan indienen ten behoeve van een verzoek om verhoging van de beslagvrije voet als de beslaglegger een dergelijk bewijsstuk verlangt.

De schriftelijke beoordelingsprocedure wordt waardevol geacht voor personen die geen aanvraag om huurtoeslag willen indienen omdat zij zeker weten dat zij niet in aanmerking komen voor huurtoeslag. Bij het indienen van een reguliere aanvraag kan de schuldenaar niet aangeven dat hij een afwijzende beschikking wenst te krijgen ten behoeve van het verzoek om verhoging van de beslagvrije voet (en dat specifiek ten aanzien van de aard van de woning). Het verzoek om een schriftelijke beoordeling over de aard van de woning is voor deze personen daarom passender. Op deze wijze worden verzoeken individueel en los van het massaal geautomatiseerde proces beoordeeld. Maatwerk door een handmatige beoordeling en goede dienstverlening zullen uitgangspunten zijn van het handmatige proces.

Benadrukt wordt dat het schuldenaren (altijd) vrij staat om een aanvraag huurtoeslag te doen. Schuldenaren kunnen kiezen tussen de schriftelijke beoordeling en een aanvraag om huurtoeslag. Daarnaast kan de schuldenaar, wanneer een van de twee bewijsstukken (te) lang op zich laat wachten ook contact opnemen met de deurwaarder. De deurwaarder kan beslissen ook andere bewijsstukken in ontvangst te nemen die sneller beschikbaar zijn, maar is daartoe niet verplicht. Het artikel in het Besluit beslagvrije voet is om die reden geformuleerd als bevoegdheid (een «kan» bepaling) en niet als een verplichting.

Memorie van toelichting⁹

§ 2.10 ARTIKEL XXII WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING en ARTIKEL XXVI INWERKINGTREDING

§ 2.10.1 Algemeen

Wanneer iemand niet langer aan zijn of haar financiële verplichtingen kan voldoen, kan een schuldeiser beslagleggen op aan de schuldenaar toekomende vorderingen tot periodieke betalingen, zoals loon of een uitkering. De schuldenaar moet wel voldoende middelen overhouden om in de (basale) kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Hiervoor dient de beslagvrije voet. Op 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wet vBVV) ingevoerd. Sindsdien wordt bij de berekening van de beslagvrije voet uitgegaan van fictieve in plaats van de daadwerkelijke woonkosten. Mensen met hoge woonkosten kunnen in een specifieke situatie, die verderop nader wordt toegelicht, verzoeken om de beslagvrije voet te verhogen. In de praktijk blijkt dat deze situatie onbedoeld te beperkt is om voor alle mensen met hoge woonkosten het bestaansminimum voldoende te beschermen. De voorgestelde wijzigingen van artikel 475da hebben als doel om hiervoor een oplossing te bieden en om een foutieve verwijzing naar een inmiddels niet meer van toepassing zijnde norminkomen in de Wet op de huurtoeslag te corrigeren.

§ 2.10.2 Artikel XXII, eerste en tweede lid (wijziging van artikel 475da, vijfde en zesde lid, Rv)

Hoge woonkosten

Voor mensen die vanwege de hoogte van hun inkomen geen recht hebben op toeslagen, bestaat de beslagvrije voet uit een vast bedrag per leefsituatie (artikel 475da, eerste lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv)). Dit is de maximale beslagvrije voet. Mensen voor wie deze maximale beslagvrije voet geldt, kunnen op grond van artikel 475da, vijfde lid, Rv bij de deurwaarder een verzoek indienen om tijdelijk rekening te houden met hogere woonkosten, voor zover deze meer dan 10% boven de rekenhuur liggen, genoemd in artikel 13, eerste lid, onderdeel a van de Wet op de huurtoeslag (€ 763,47 in 2022). Dat wil zeggen dat bij woonkosten van meer dan € 839,82 per maand (€ 763,47 + 10%) een verzoek tot tijdelijke ophoging van de beslagvrije voet kan worden gedaan. De deurwaarder is dan in beginsel gehouden de beslagvrije voet voor de periode dat de schuldenaar deze hoge lasten heeft te verhogen. Deze mogelijkheid is gecreëerd om de schuldenaar de mogelijkheid te geven om zijn uitgaven aan te passen aan de financiële situatie en om te voorkomen dat de schuldenaar tijdens die overgang onder het bestaansminimum komt.

Bij de totstandkoming van de Wet vBVV werd verondersteld dat hoge woonlasten vrijwel uitsluitend voorkomen bij hogere inkomens.²² Uit signalen van onder andere de VNG en het bureau WSNP blijkt dat er ook veel mensen zijn met lagere inkomens (voornamelijk middeninkomens) die hoge woonkosten hebben.

Dit was niet voorzien bij het opstellen van de Wet vBVV. Op grond van het huidige artikel 475da, vijfde lid, Rv kunnen mensen met middeninkomens niet verzoeken om een tijdelijke verhoging van hun beslagvrije voet vanwege hoge woonkosten, waardoor onbedoeld een oneerlijke situatie ontstaat waarin mensen met middeninkomens worden benadeeld ten opzichte van mensen met hoge inkomens.

Om die reden wordt voorgesteld om artikel 475da, vijfde lid, Rv te wijzigen, zodat het van toepassing zijn van de maximale beslagvrije voet geen voorwaarde meer is om een verzoek in te dienen voor

⁹ [Kamerstukken II 2022/23, 36216, nr. 3](#)

een tijdelijke verhoging. Het doel is de tijdelijke verhoging in verband met hoge woonkosten ook mogelijk te maken voor mensen die niet op de maximale beslagvrije voet zitten. Daarbij wordt de hoogte van de tijdelijke verhoging op dezelfde manier berekend als voor mensen met hogere inkomens. De voorgestelde wijziging beoogt een onbedoelde, ongelijke behandeling van personen met hoge woonlasten te herstellen. Het doel is dat schuldenaren met hoge woonlasten, ongeacht hun inkomen, de tijd krijgen om met een werkbaar bestaansminimum hun uitgaven aan te passen aan de financiële situatie.

Duur tijdelijke verhoging

De tijdelijke verhoging bij hoge woonkosten is in het huidige artikel 475da, vijfde lid, Rv gemaximeerd op zes maanden. Deze termijn kan op grond van het zesde lid met nogmaals zes maanden worden verlengd, als binnen die extra termijn de vordering waarvoor het beslag is gelegd volledig kan worden voldaan. Wanneer sprake is van een langer lopend beslag, wordt verwacht dat mensen eventuele (te) hoge woonlasten binnen de zes maanden in overeenstemming brengen met hun inkomen. De termijn van zes maanden die de inwoner krijgt om dit te realiseren, is in de huidige woningmarkt niet realistisch.

De voorgestelde wijziging van artikel 475da, vijfde lid, Rv creëert de grondslag om de termijn bij ministeriële regeling vast te stellen. Door de termijn op te nemen in een ministeriële regeling is het mogelijk om snel in te spelen op ontwikkelingen op de woningmarkt. Dit is belangrijk omdat er spoed is geboden als de termijn te kort is om ervoor te zorgen dat schuldenaar voldoende tijd heeft om de uitgaven aan te passen aan de financiële situatie. Indien bij ministeriële regeling een nieuwe termijn wordt vastgesteld, geldt de nieuwe termijn uitsluitend voor verzoeken om een tijdelijke ophoging die op of na de datum van inwerkingtreding van de ministeriële regeling worden ingediend. Reeds lopende tijdelijke ophogingen worden niet ambtshalve verlengd. Wel staat het de schuldenaar die naar het dan geldende recht in aanmerking zou komen voor een langere tijdelijke ophoging vrij om nogmaals een verzoek om ophoging te doen. In dat geval maakt de schuldenaar aanspraak op een additionele tijdelijke ophoging van zijn beslagvrije voet gedurende die maanden die hij op basis van het dan geldende recht extra zou krijgen in vergelijking met het recht dat gold ten tijde van zijn eerste verzoek. Indien de schuldenaar op het moment van het additionele verzoek voldoet aan de voorwaarden voor de tijdelijke ophoging stuurt beslaglegger de schuldenaar een nieuwe modelmededeling.

Het is moeilijk op voorhand te voorspellen of de gekozen termijn te krap of te ruim zal zijn. Mogelijk zal de termijn dikwijls wijziging behoeven om eventuele inschattingfouten te corrigeren. De NVM krapte-indicator (de verhouding tussen het te koop staande woningaanbod en het aantal verkochte woningen) kan als uitgangspunt worden genomen voor het verlengen dan wel inkorten van de termijn.

In het huidige zesde lid is opgenomen dat de termijn met nogmaals zes maanden kan worden verlengd. Omdat het voorstel is om de duur van de standaard termijn in de toekomst bij ministeriële regeling te bepalen, word om redactionele redenen ook voorgesteld om het woord «nogmaals» in het zesde lid te schrappen.

§ 2.10.3 Artikel XXII, derde lid (wijziging van artikel 475da, zevende lid, Rv)

Woningbezitters

In het onderzoek «Profielschets Beslagenen» (door I&O Research) van maart 2016 is berekend dat 6% van de mensen die te maken heeft met beslag een woningbezitter is met een inkomen dat valt binnen de norminkomens uit de Wet op de huurtoeslag. Aangezien woningbezitters geen huurtoeslag ontvangen, maar wel te maken krijgen met een beslagvrije voet waarin een recht op

huurtoeslag is verdisconteerd, biedt artikel 475da, zevende lid, Rv de mogelijkheid om op verzoek in aanmerking te komen voor een hogere beslagvrije voet. Deze verhoging houdt in dat op basis van de hoogte van de werkelijke woonkosten en de bij het belastbaar inkomen behorende normhuur wordt bezien in hoeverre in de berekening van de beslagvrije voet van de schuldenaar, indien deze de woning zou huren, rekening zou worden gehouden met het recht op huurtoeslag. De beslagvrije voet wordt dan met dit bedrag opgehoogd. Door de beslagvrije voet op verzoek te verhogen, kan worden voorkomen dat woningbezitters met een laag inkomen worden benadeeld ten opzichte van huurders met een even hoog inkomen. Bij de inwerkingtreding van de Wet vBVV werd de hierboven genoemde inkomensgrens bepaald door het norminkomen dat is opgenomen in artikel 14, eerste lid, Wht. Artikel 475da, zevende lid, Rv bevat om die reden een verwijzing naar het hiervoor genoemde artikel uit de Wht. Als gevolg van een wijziging in de Wht worden deze maximale inkomensgrenzen sinds 1 januari 2020 niet meer gehanteerd voor de bepaling van het recht op huurtoeslag. De huurtoeslag wordt sindsdien over een langer inkomenstraject afgebouwd.²⁴ Dat betekent dat ook personen met een hoger inkomen dan het norminkomen uit artikel 14, eerste lid, Wet op de huurtoeslag in aanmerking kunnen komen voor huurtoeslag. Nu voor schuldenaren met een eigen woning nog wel de norminkomens uit artikel 14, eerste lid, Wht, gelden, mist een deel van deze groep de ophoging van de BVV die de woninghuurder met dezelfde leefsituatie in de vorm van huurtoeslag wel krijgt.

Door middel van de voorgestelde wijziging wordt de verwijzing in artikel 475da, zevende lid, Rv naar het niet meer van toepassing zijnde norminkomen uit de Wht vervangen door passende inkomensbedragen die aansluiten bij de sinds 1 januari 2020 geldende berekening voor het recht op huurtoeslag. Er wordt geen beleidsmatige wijziging beoogd. Het doel is de compensatie voor woonkosten bij woningbezitters weer in lijn te brengen met het recht op huurtoeslag dat reeds in de berekening van de beslagvrije voet is verdisconteerd. Hiermee wordt de ontstane benadeling van woningbezitters ten opzichte van woninghuurders teniet gedaan, zodat de bepaling weer voldoet aan het uitgangspunt dat de wetgever bij de inwerkingtreding voor ogen had. Voor het overige blijft de berekening van de beslagvrije voet gelijk.

De grondslag voor deze inkomensbedragen is de maximale normhuur, waarvan de wijze van berekening in het voorgestelde artikel 475da, negende lid (nieuw) Rv wordt beschreven. Tot de maximale normhuur bestaat nog recht op huurtoeslag als de werkelijke woonlasten daarboven liggen, doch niet meer bedragen dan de rekenhuur uit artikel 13, eerste lid, Wht.

De berekende bedragen vormen daarmee een reële weergave van de wijze waarop in de berekening van de BVV rekening wordt gehouden met het recht op huurtoeslag. Door de formules $(F \times C2 + G \times C)$ en $(H \times C2 + I \times C)$, genoemd in artikel 475da, achtste lid, Rv gelijk te stellen aan de maximale normhuur worden vervolgens de inkomensbedragen bepaald.

Bij de voorgestelde wijziging is bewust gekozen om concrete inkomensbedragen te vermelden, zodat voor de betreffende schuldenaar (burger) direct inzichtelijk is of deze bepaling op diens persoonlijke situatie van toepassing is. De bedragen zullen jaarlijks per 1 januari worden aangepast.

Rekenvoorbeeld en uitwerking van de gegevens per 1 januari 2022:

Stap 1. Maximale normhuur

In stap 1 wordt de maximale normhuur berekend aan de hand van de berekening, genoemd in het voorgestelde artikel 475da, negende lid, Rv. Toegepast op de bedragen die gelden vanaf 1 januari 2022 leidt dat tot de volgende berekening:

De maximale normhuur is: $\text{€ } 442,46 + (0,65 \times (\text{€ } 633,25 - \text{€ } 442,46)) + (0,4 \times (\text{€ } 763,47 - \text{€ } 633,25)) = \text{€ } 618,56$

- € 442,46 = de kwaliteitskortingsgrens uit artikel 20, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag
- € 633,25 = de aftoppingsgrens uit artikel 20, tweede lid, onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag
- € 763,47 = de rekenuur uit artikel 13, eerste lid, onderdeel a, Wet op de huurtoeslag
- 0,65 = percentage uit artikel 7, eerste lid, van het Besluit op de huurtoeslag
- 0,4 = het percentage uit artikel 7, tweede lid, van het Besluit op de huurtoeslag

Stap 2. Berekenen belastbaar jaarinkomen

In stap 2 wordt de in stap 1 berekende normhuur gelijkgesteld aan de formule, genoemd in het voorgestelde artikel 475da, negende lid en in artikel 475da, achtste lid, Rv. Dat leidt tot de volgende berekening:

a. In geval van eenpersoonshuishouden

OF

b. In geval van een meerpersoonshuishouden:

Hierbij staat voor:

C, het te berekenen belastbaar jaarinkomen

F, de factor a voor een eenpersoonshuishouden bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Wht

G, de factor b voor een eenpersoonshuishouden bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Wht

H, de factor a voor een meerpersoonshuishouden bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Wht

I, de factor b voor een meerpersoonshuishouden bedoeld in artikel 19, tweede lid, van de Wht

§ 2.10.4 Financiële gevolgen

De beslagleggende partijen maken voor het berekenen van de beslagvrije voet gebruik van rekenmodules. De rekenmodules werken onder meer met normwaarden die tweemaal per jaar door het Ministerie van SZW worden aangeleverd. De inkomensbedragen uit artikel 475da, zevende lid, Rv zijn dergelijke normwaarden. Met de meest recente uitlevering van normwaarden zijn reeds de voorgestelde inkomensbedragen in de rekenmodules opgenomen²⁵. De rekenmodules zullen eenmalig moeten worden aangepast om de termijn van de tijdelijke ophoging te flexibiliseren. De wijzigingen zijn onderdeel van een breder pakket aan wijzigingen (een release). Beoogd wordt de wijzigingen per 1 januari 2023 door te voeren in de rekenmodules. In de uitvoeringstoetsen van deze release worden de kosten van de woonkostenverhoging meegenomen. Doordat voor mensen met middeninkomens en hoge woonkosten de beslagvrije voet op dezelfde manier wordt berekend als mensen die nu reeds recht hebben op een verhoging van de beslagvrije voet, hebben de overige wijzigingen slechts minimale (tekstuele) gevolgen voor de rekenmodules. De wijzigingen in de rekenmodules zullen worden doorgevoerd door de beheerders van de rekenmodules (BKWI/IB, SNG, UWV en de Belastingdienst). Het Ministerie van SZW zal de kosten voor de aanpassing van de rekenmodules op zich nemen. In vergelijking met het oorspronkelijke uitgangspunt van de berekening van de beslagvrije voet hoeven verder niet meer of andere werkzaamheden te worden verricht. De voorgestelde wijzigingen hebben verder geen budgettaire gevolgen voor de rijksoverheid.

§ 3. Uitvoering

Dit wetsvoorstel is aan de uitvoerende instanties voorgelegd die één of meer van de wijzigingen in dit voorstel uitvoeren. Aan de volgende instanties is om een uitvoeringstoets gevraagd: Belastingdienst, CJIB, de SVB en UWV. Gemeenten zijn via het Uitvoeringspanel gemeenten van het Ministerie van SZW in de gelegenheid gesteld om op het wetsvoorstel te reageren. Voor de onderdelen die betrekking hebben op «BES-wetgeving» is het wetsvoorstel voor uitvoeringstoets uitgezet bij de – onder de departementale organisatie van SZW ressorterende – RCN-unit SZW en bij de openbare lichamen en Centraal Dialogen in Caribisch Nederland.

Belastingdienst

De Belastingdienst heeft gekeken naar de wijzigingen betreffende de Wfsv (artikel XIV) en de beslagvrije voet (artikel XXII)²⁶. De Belastingdienst geeft over artikel XXII aan dat de beoogde systeemaanpassingen tijdig kunnen worden gerealiseerd en dat de impact voor de uitvoerende directies beperkt is. Voor artikel XIV schrijft de Belastingdienst dat deze wijziging een complexiteitsreductie tot gevolg heeft. Voor beide artikelen meldt de Belastingdienst dat het risico op procesverstoringen klein is en dat er beperkte personele gevolgen zijn, die opgevangen worden binnen de bestaande kaders. Er zijn incidentele automatiseringskosten, begroot op 500.000 euro. De Belastingdienst beoordeelt het voorstel als uitvoerbaar.

Centraal Justitieel Incassobureau

De reactie van het CJIB betreft de voorgestelde wijzigingen over de verhoging van de beslagvrije voet (artikel XXII). Het CJIB heeft geen opmerkingen over dit voorstel.

SVB

(...) De voorgestelde wijzigingen die zien op de verhoging van de beslagvrije voet (artikel XXII) acht de SVB uitvoerbaar, mits aangegeven wordt hoe de nieuwe hoogte kan worden berekend. De berekeningswijze van de nieuwe hoogte van de beslagvrije voet zal worden opgenomen in het Besluit beslagvrije voet. (...)

UWV

(...)

De voorgestelde wijzigingen rondom de verhoging van de beslagvrije voet (artikel XXII) acht UWV deels uitvoerbaar. De wijzigingen zoals bedoeld in artikel 475da, vijfde lid, Rv acht UWV uitvoerbaar, mits de informatie die hierover in de ministeriële regeling wordt opgenomen tijdig bij UWV bekend is. De voorgestelde aanpassing van artikel 475da, zevende lid, die betrekking heeft op de inkomensgrens acht UWV uitvoerbaar, mits UWV en BKWI tijdig op de hoogte worden gesteld van de nieuwe normbedragen. De voorgestelde aanpassing van artikel 475da, zevende lid, die betrekking heeft op een ophoging van de beslagvrije voet voor huurders die niet in aanmerking komen voor toeslag vanwege de aard van hun woning acht UWV niet volledig uitvoerbaar. UWV geeft aan de toets of een huurwoning voor huurtoeslag in aanmerking komt niet in zijn volledigheid uit te kunnen voeren omdat dit buiten het kennisgebied van UWV valt en UWV geen onderzoeksfaciliteiten op dit gebied heeft. UWV stelt in plaats daarvan een proefaanpak voor die inhoudt dat de vraag of de betrokkene vanwege de aard van zijn woning niet in aanmerking komt voor huurtoeslag beoordeeld wordt aan de hand van de huurovereenkomst. UWV verzoekt deze proefaanpak af te wachten en de wijziging nog niet in het wetsvoorstel op te nemen. UWV en het Ministerie van SZW zijn hierover nog

in gesprek. Daarom is besloten om de voorgestelde aanpassing van artikel 475da, zevende lid, Rv, voor zover die betrekking heeft op een ophoging voor huurders die vanwege de aard van hun woning niet in aanmerking komen voor huurtoeslag, uit het wetsvoorstel halen. (...)

§ 4. Advies en internetconsultatie

(...)

Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders

De reactie van de KBvG betreft de voorgestelde wijzigingen rondom de verhoging van de beslagvrije voet (artikel XXII). Over de voorgestelde wijziging van artikel 475, vijfde lid, Rv, merkt de KBvG op dat de voorgestelde wijzigingen zullen leiden tot een verzwaring van de werklust bij deurwaarderskantoren, omdat door de wijziging een grotere groep schuldenaren in aanmerking kan komen voor een tijdelijke verhoging van de beslagvrije voet. Daarnaast verzoekt de KBvG te verduidelijken hoe moet worden omgegaan met voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding verleende tijdelijke ophogingen van de beslagvrije voet wanneer de termijn van de tijdelijke ophoging vanaf de datum van inwerkingtreding van de Verzamelwet 2023 wordt aangepast. Naar aanleiding hiervan is in de memorie van toelichting verduidelijkt dat de voorgestelde wijziging van artikel 475, vijfde lid, Rv, alleen van toepassing is op verzoeken om een tijdelijke ophoging die zijn gedaan op of na de datum van inwerkingtreding. Reeds lopende tijdelijke ophogingen worden niet ambtshalve verlengd.

Wel staat het de schuldenaar die naar het dan geldende recht in aanmerking zou komen voor een langere tijdelijke ophoging vrij om nogmaals een verzoek om een tijdelijke ophoging van de beslagvrije voet te doen. In dat geval maakt de schuldenaar aanspraak op een additionele tijdelijke ophoging gedurende die maanden die hij op basis van het dan geldende recht extra zou krijgen in vergelijking met het recht dat gold ten tijde van zijn eerste verzoek. Indien de schuldenaar op het moment van het additionele verzoek aan de voorwaarden voor de tijdelijke ophoging voldoet, zal de deurwaarder moeten reageren met een hernieuwde mededeling aan de schuldenaar. Voor de situatie dat de bij ministeriële regeling te bepalen termijn wordt verkort ten aanzien van de daarvoor geldende termijn geldt ook dat de aangepaste termijn alleen geldt voor nieuwe verzoeken om een tijdelijke ophoging. Een verkorting van de termijn heeft niet tot gevolg dat de duur van de reeds verleende verzoeken om tijdelijke ophoging ambtshalve worden verkort.

De KBvG beveelt verder aan om te verduidelijken hoe de tijdelijke verhoging op grond van artikel 475da, vijfde lid, Rv zich verhoudt ten aanzien van de woonkostentoeslag, een vorm van bijzondere bijstand, bedoeld voor situaties waarin personen plotseling minder geld hebben en daardoor hun vaste lasten niet meer kunnen betalen. Op dit moment heeft de woonkostentoeslag geen invloed op de beoordeling van het verzoek om een tijdelijke ophoging. Dit blijft ook na de wetswijziging het geval. De reactie van KBvG was voorts aanleiding voor de redactionele wijziging om in artikel 475da, vijfde lid, Rv te spreken over «niet onder beslag liggende inkomsten» in plaats van over «niet beslagen inkomsten». De terminologie komt dan overeen met de terminologie in artikel 475db Rv.

De reactie van de KBvG had daarnaast betrekking op een voorgestelde wijziging van artikel 475da, zevende lid, Rv die beoogde een ophoging van de beslagvrije voet mogelijk te maken voor huurders die geen recht op huurtoeslag hebben vanwege de aard van hun woning. De KBvG raadde aan om uit te leggen welke bewijsstukken schuldenaren kunnen aanleveren om in aanmerking te komen voor een verhoging van de beslagvrije voet. Naar aanleiding van de uitvoeringstoets van UWV is dit onderdeel uit het wetsvoorstel gehaald. Met betrekking tot dat onderdeel is eerst nader overleg tussen SZW en UWV nodig.

VNG

(...)

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (verhoging beslagvrije voet)

De VNG is verheugd dat een oplossing wordt geboden voor bepaalde groepen inwoners, die onbedoeld onvoldoende werden beschermd in hun bestaansminimum. De VNG merkt op dat de impact van de wetwijziging op inzet van gemeenten beperkt is en daardoor goed uitvoerbaar, mits de specificaties voor de rekentools tijdig beschikbaar zijn. De VNG vraagt zich af hoe de bredere toepassing van de woonkostencorrectie zich verhoudt tot de regel uit artikel 475dc Rv dat iedereen minimaal 5% van het inkomen aflost. Deze regel blijft in stand. Een ophoging van de beslagvrije is niet mogelijk als iemand met die ophoging minder dan 5% van het inkomen zou aflossen. In geval van kennelijk onevenredige hardheid als gevolg van een omstandigheid waarmee geen rekening is gehouden bij de vaststelling van de beslagvrije voet, kan de schuldenaar de rechter verzoeken om toepassing te geven aan de hardheidsclausule uit artikel 475fa Rv. In de evaluatie van de Wet vBVV zal worden gekeken naar de gevolgen van de 5% regel.

Verder merkt de VNG op dat verduidelijkt moet worden welke woonkomsten meegenomen moeten worden in de woonkostenverhoging van de beslagvrije voet. Dit zal worden verduidelijkt in de voorgenomen wijziging van het Besluit beslagvrije voet.

§ 4.2 Internetconsultatie

(...)

§ 4.2.3 De wijzigingen van artikel 475da van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Drie partijen hebben een reactie gegeven, te weten Budlr, Schulink en LOSR/NVVK. Deze hebben niet geleid tot aanpassing van het voorstel.

Budlr wijst op de mogelijkheid om met real-time data de leefsituatie van de burger nauwkeurig in beeld te brengen, waardoor in de berekening van de beslagvrije voet o.m. met werkelijke kosten rekening gehouden kan worden. Deze vorm van informatieverstrekking past niet binnen de huidige systematiek van berekening van de beslagvrije voet. Er is hierbij gekozen voor fictieve woonlasten die zijn gebaseerd op het inkomen. Op die manier kan voor het grootste deel van de burgers een passende beslagvrije voet worden berekend zonder dat burgers daarvoor zelf informatie hoeven aan te leveren. Bij de oude systematiek (tot 1 januari 2021) werd om die reden de beslagvrije voet vaak te laag vastgesteld. Voorliggend wetsvoorstel biedt burgers wel meer mogelijkheden om achteraf met hun werkelijke woonlasten rekening te laten houden. Op die manier kan meer rekening worden gehouden met de werkelijke woonlasten, zonder dat burgers te maken krijgen met een verkeerde beslagvrije voet als zij geen informatie over hun werkelijke woonlasten aanleveren.

Schulink kan zich vinden in het wetsvoorstel. Wel wordt aandacht gevraagd voor de koppeling van het beslagvrije bedrag bij bankbeslag aan de maximale beslagvrije voet-bedragen.

Als de beslagvrije voet is verhoogd tot boven die bedragen, bijvoorbeeld door de kantonrechter of deurwaarder, wordt het beslagvrije bedrag daar niet op aangepast.

LOSR/NVVK ziet het wetsvoorstel als een verbetering, maar vraagt tegelijk aandacht voor een aantal andere knelpunten. LOSR/NVVK pleit voor een lagere grens voor hoge woonkosten, uitbreiding van de definitie van woonkosten bij eigen woning, een aparte beslagvrije voet voor mensen boven de

pensioengerechtigde leeftijd, het betrekken van de ziektekostenpremie in de beslagvrije voet bij mensen die in een instelling verblijven en het afschaffen van het griffierecht bij beroep op de hardheidsclausule.

In de Wetsevaluatie van de Wet vBvV, die is voorzien voor 2022/2023, zullen de signalen van Schulink en LOSR/NVVK worden meegenomen. Ook wordt bekeken of de signalen aanleiding zijn om de Wet vBvV via een separaat wetstraject aan te passen.

(...)

§ 5. Regeldruk

(...)

De voorgestelde wijzigingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zorgen dat het bestaansminimum van burgers die te maken krijgen met beslag, beter wordt geborgd. Hieruit volgt dat beslagleggende partijen in meer gevallen de beslagvrije voet moeten verhogen. Door de lagere afdracht uit hoofde van het gelegde beslag, duurt de periode van invordering langer. De totale aflossing aan schuldeisers gedurende het beslag blijft gelijk. Voor beslagleggers levert het vaker ophogen van de beslagvrije voet enige extra administratieve lasten op.

Mogelijk worden deze extra lasten (deels) gecompenseerd doordat burgers minder vaak een beroep op de hardheidsclausule zullen doen via de kantonrechter.

(...)

II. ARTIKELSGEWIJS

(...)

ARTIKEL XXII WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

Eerste en tweede lid (wijziging van artikel 475da, vijfde en zesde lid, Rv)

In het eerste lid wordt voorgesteld om artikel 475da, vijfde lid, Rv op drie punten te wijzigen. Het eerste aspect betreft het laten vervallen van de eis dat alleen geëxecuteerden die vanwege de hoogte van hun inkomen aanspraak maken op de maximale beslagvrije voet, genoemd in artikel 475da, eerste lid, Rv, in aanmerking komen voor een tijdelijke ophoging van de beslagvrije voet. Door deze wijziging kunnen alle geëxecuteerden met woonkosten die meer dan 10% liggen boven de rekenhuur, genoemd in artikel 13, eerste lid, onderdeel a, van de Wet op de huurtoeslag, een verzoek doen aan de beslaglegger om de beslagvrije voet tijdelijk op te hogen.

Dat gebeurt dan met het bedrag waarmee de woonkosten de eerdergenoemde rekenhuur, vermeerderd met de 10% ophoging, overstijgen. Het tweede aspect betreft de duur van de tijdelijke ophoging. Deze duur is in artikel 475da, vijfde lid, Rv vastgesteld op zes maanden. Het voorstel is om de duur van de tijdelijke verhoging niet meer op wettelijk niveau vast te leggen, maar bij ministeriële regeling te bepalen. De duur van de termijn van de tijdelijke ophoging is een gegeven dat naar verwachting dikwijls met spoed zal moeten worden gewijzigd. Zoals ook toegelicht is in het algemeen deel van deze toelichting is de termijn bedoeld om burgers in de gelegenheid te stellen om een bij hun inkomen passende woonruimte te zoeken. Het is belangrijk dat die termijn een reëlere weergave is van de tijd die een huurder gemiddeld nodig heeft om een goedkopere woning te vinden, omdat het inkomen van de huurder anders onder het bestaansminimum kan komen. Door delegatie aan de Minister van Sociale Zekerheid en Werkgelegenheid is het beter mogelijk om tijdig in te spelen op

ontwikkelingen op de woningmarkt en waar nodig de duur van de termijn aan te passen. Het derde punt betreft een redactionele wijziging. Door «niet beslagen inkomsten» te vervangen door «niet onder beslag liggende inkomsten» wordt artikel 475da, vijfde lid, Rv in lijn gebracht met de gebruikelijke terminologie in de Wet vBvV.

In het tweede lid wordt voorgesteld om het woord «nogmaals» in artikel 475da, zesde lid, Rv te laten vervallen. Deze wijziging is redactioneel van aard. Artikel 475da, zesde lid, Rv voorziet in een mogelijkheid om de tijdelijke verhoging op verzoek van de geëxecuteerde met zes maanden te verlengen. Omdat het voorstel is om de standaard termijn niet langer vast te stellen op zes maanden, is het niet logisch om in het zesde lid te blijven spreken van een verlening met «nogmaals» zes maanden. Deze wijziging heeft geen invloed op de duur van de verlening van de tijdelijke verhoging.

Derde lid (wijziging van artikel 475da, zevende lid, Rv)

Het derde lid heeft betrekking op artikel 475da, zevende lid, Rv. In dit artikel wordt voorgesteld om de inkomensgrens aan de hand waarvan bepaald wordt of iemand in aanmerking komt voor de verhoging te wijzigen, omdat de huidige verwijzing naar de inkomensgrens uit artikel 14, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag verouderd is. Voorgesteld wordt om de inkomensgrens te bepalen op een bedrag, dat op grond van het voorgestelde artikel 475da, negende lid, Rv jaarlijks op 1 januari wordt gewijzigd en medegedeeld in de Staatscourant. Het bedrag is een afgeleide van het maximale inkomen waarmee iemand nog huurtoeslag kan ontvangen. Er is voor gekozen om de bedragen in de wet op te nemen, zodat het voor de betrokkenen gemakkelijker is om in te schatten of zij in aanmerking komen voor een verhoging van hun beslagvrije voet. De bedragen worden ook gepubliceerd op Externe link:<https://www.uwbeslagvrijevoet.nl/woonkosten>.

Vierde lid (toevoeging van artikel 475da, negende lid, Rv)

In het vierde lid wordt voorgesteld om aan artikel 475da Rv een negende lid toe te voegen op basis waarvan de bedragen, bedoeld in artikel 475da, zevende lid, Rv jaarlijks per 1 januari worden gewijzigd. Van die wijziging wordt mededeling gedaan in de Staatscourant, door of namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze werkwijze is in dit geval mogelijk, omdat de wijziging plaatsvindt op basis van een bij wet vastgelegde vaste systematiek die de Minister geen beleidsruimte biedt.

(...)

ARTIKEL XXVI INWERKINGTREDING

Artikel XXII, derde lid, werkt terug tot en met 1 januari 2022, omdat de inkomensgrenzen uit artikel 14 van de Wet op de huurtoeslag waarnaar in het huidige artikel 475da, zevende lid, Rv wordt verwezen, sinds 1 januari 2020 niet meer gehanteerd worden om het recht op huurtoeslag te berekenen. De verwijzing naar artikel 14 van de Wet op de huurtoeslag is incorrect en moet daarom zo snel mogelijk gerepareerd. Er is sinds 1 januari 2022 geanticipeerd op voorgestelde wijziging doordat de voorgestelde inkomensbedragen al worden toegepast in de rekenmodules bij de berekening van de beslagvrije voet. De voorgestelde wijziging is begunstigend voor de burger.

Nota naar aanleiding van het verslag¹⁰

2.1. Artikel XXII Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel XXVI Inwerkingtreding

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de wijziging van de regels omtrent het meetellen van woonkosten bij het berekenen van de bijslagvrije voet. Deze leden zijn het ermee eens dat er zoveel mogelijk moet worden gerekend met bedragen die overeenkomen met de daadwerkelijke kosten, zeker in een markt waar de woonlasten snel oplopen. Kan de regering nog eens toelichten waarom er bij de nieuwe wet beslagvrije voet voor is gekozen om met fictieve in plaats van reële bedragen te rekenen, zo vragen deze leden. Zij vragen zich af of er ook nog andere kostenposten zijn waar wordt gerekend met fictieve in plaats van daadwerkelijke kosten.

De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet is op 1 januari 2021 in werking getreden. De ervaring heeft geleerd dat mensen met schulden niet reageren op informatieverzoeken. Dat leidde ertoe dat vóór 1 januari 2021 de beslagvrije voet in een groot aantal gevallen te laag werd vastgesteld. Daarom heeft de regering ervoor gekozen om zo min mogelijk informatie uit te vragen bij de mensen zelf en in voorkomende gevallen te werken met fictieve normbedragen. Ook voor zorgkosten wordt een fictief bedrag gehanteerd. Dit bedrag is gebaseerd op de standaardzorgpremie, die wordt vastgesteld door het ministerie van VWS.

De leden van de D66-fractie lezen dat de termijn van aanpassing van de beslagvrije voet is vastgesteld op zes maanden, met een mogelijke verlenging. Zij vragen waarom er niet voor is gekozen om de aangepaste beslagvrije voet te hanteren tot de woonkosten daadwerkelijk gewijzigd zijn. Zij wijzen hierbij ook op de reactie van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) met betrekking tot de extra werklust die de herbeoordelingen en herberekeningen vergen.

De termijn van zes maanden is bedoeld om mensen te stimuleren de woonkosten daadwerkelijk aan te passen. Overigens blijkt uit het onderzoek 'Profielschets beslagenen (door I&O Research) dat een groot deel van de beslagen binnen een termijn van één jaar is afgerond. In deze situatie is een verlenging van de termijn dan ook niet aan de orde.

Overigens wordt in de Verzamelwet SZW 2023 geregeld dat de duur van de tijdelijke verhoging met ingang van 1 januari 2023 bij ministeriële regeling wordt bepaald, waardoor snel ingesprongen kan worden op ontwikkelingen en de duur van de termijn makkelijker kan worden geregeld.

De leden van de D66-fractie maken ook van deze gelegenheid gebruik om nog eens de aandacht te vestigen op de website www.uwbeslagvrijevoet.nl. Deze website is in het leven geroepen om het berekenen van de beslagvrije voet eenvoudiger te maken. Deze leden ontvangen signalen dat deze website niet door iedereen als begrijpelijk en gebruiksvriendelijk wordt ervaren. Herkent de regering dit signaal, zo vragen deze leden. Zo ja, welke acties zijn er ingezet om de gebruiksvriendelijkheid te verbeteren, zo vragen zij tevens.

Ook de regering bereikt signalen dat de website door sommige mensen als complex wordt ervaren. In reactie op deze signalen heeft in 2021 een kwalitatief onderzoek onder gebruikers (burgers) plaatsgevonden. De adviezen en verbeterpunten zijn in 2022 verwerkt op www.uwbeslagvrijevoet.nl. Dit onderzoek wordt in 2023 als een 1-meting herhaald.

¹⁰ [Kamerstukken II 2022/23, 36216, nr. 8](#)

De leden van de D66-fractie lezen dat reeds lopende tijdelijke ophogingen niet ambtshalve worden verlengd. Waarom niet, vragen deze leden. Wel staat het de schuldenaar die naar het dan geldende recht in aanmerking zou komen voor een langere tijdelijke ophoging vrij om nogmaals een verzoek om een tijdelijke ophoging van de beslagvrije voet te doen. Op welke wijze worden de betreffende personen hierover geïnformeerd en hierin gefaciliteerd, vragen deze leden.

Er moet een prikkel blijven bestaan om uitgaven in evenwicht te brengen voor mensen die niet binnen een afzienbare termijn aan hun betalingsverplichting kunnen voldoen. Daarom ligt een ambtshalve verlenging niet voor de hand. Overigens geeft de KBvG ook aangeven dat een ambtshalve verlenging een verzwaring van de werklust bij de gerechtsdeurwaarders met zich meebrengt. Dit leidt tot uitvoeringsproblemen. Mensen worden hierover door de deurwaarder geïnformeerd. Op het overzicht dat mensen ontvangen in geval van beslagging staat de benodigde informatie vermeld. Tevens kunnen mensen de informatie terugvinden op de website www.uwbeslagvrijevoet.nl. Mensen worden hierover door de deurwaarder geïnformeerd. Op het overzicht dat mensen ontvangen in geval van beslagging staat de benodigde informatie vermeld. Tevens kunnen mensen de informatie terugvinden op de website www.uwbeslagvrijevoet.nl.

*De leden van de **GroenLinks-fractie** lezen dat de rekenmodule wordt aangepast voor beslagleggende partijen. Zij vragen de regering hoe degene op wiens inkomen beslag wordt gelegd weet dat op hem een hogere beslagvrije voet van toepassing is? Wie informeert daarover? Moeten mensen altijd zelf vragen om een hogere beslagvrije voet, of kunnen beslagleggende partijen dit weten en de betrokkene hierover informeren? Kan de regering nader toelichten in hoeverre in dit hele proces rekening wordt gehouden met het 'doenvermogen' van mensen?*

De deurwaarder informeert mensen over de hoogte van de beslagvrije voet en welke gegevens voor de berekening zijn gebruikt. Als deze informatie niet klopt en/of van andere gegevens uitgegaan moet worden, kan iemand zelf een verzoek indienen om een nieuwe beslagvrije voet vast te stellen. Bepaalde informatie, zoals woonkosten, is alleen bekend bij de beslagene zelf. De website www.uwbeslagvrijevoet.nl houdt rekening met het doenvermogen van mensen. Zo wordt er werkt met pictogrammen en visuele ondersteuning. Natuurlijk kunnen mensen zich altijd laten bijstaan door familie, vrienden en hulpverleners.

(...)

3. Uitvoering

*De leden van de **CDA-fractie** constateren dat de SVB een aantal concrete voorstellen heeft gedaan om de voorgestelde wijzigingen beter uitvoerbaar te maken. Zo stelt de SVB voor om een wettelijke grondslag in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering op te nemen die regelt dat woonkosten worden geacht te zijn gedeeld met het aantal inwonende meerderjarigen met een volwaardig eigen inkomen, ongeacht op wiens naam de lening of het huurcontract is afgesloten. Zo wordt volgens de SVB voorkomen dat in theorie in een woning verschillende schuldenaren afzonderlijk de volledige woonkosten als persoonlijke lasten presenteren. Waarom heeft de regering dit voorstel van de SVB niet overgenomen in onderhavige Verzamelwet, zo vragen deze leden.*

*De leden van de **GroenLinks-fractie** vragen waarom de regering ervoor heeft gekozen de voorstellen van de SVB niet mee te nemen in de Verzamelwet SZW 2023.*

De meeste voorstellen van de SVB zijn niet meegenomen in dit wetsvoorstel, omdat in een verzamelwet alleen kleine beleidsmatige- of technische wijzigingen zijn opgenomen, zo wordt geantwoord op vragen van de fracties van het CDA en GroenLinks. Voorstellen van de SVB die

ingrijpen in de systematiek van de berekening van de beslagvrije voet kwalificeren niet als dergelijke wijzigingen. Daarom zullen de voorstellen worden betrokken bij de tussentijdse evaluatie van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, die begin 2023 zal worden uitgevoerd. De Tweede Kamer is hierover geïnformeerd bij brief van 2 juli 2021.

(...)

Tweede nota van wijziging¹¹

B

Artikel XXII, onderdeel 3, komt te luiden:

3. Het zevende lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In de eerste zin wordt na «woning» ingevoegd «of huurder van een door hemzelf bewoonde woning die niet voldoet aan artikel 11 van de Wet op de huurtoeslag».
- b. In de eerste zin wordt «het voor hem geldende norminkomen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Wet op de huurtoeslag» vervangen door «€ 30.273, indien de geëxecuteerde alleenstaand is, of € 39.531, indien de geëxecuteerde een meerpersoonshuishouden heeft».
- c. Er wordt een zin toegevoegd, luidende:

In geval een huurder verzoekt om verhoging van de beslagvrije voet kan de beslaglegger van de geëxecuteerde verlangen dat een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen bewijsstuk overgelegd wordt.

Toelichting

(...)

§ 1.2 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (onderdeel B – artikel XXII Verzamelwet SZW 2023)

In artikel 475da, zevende lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv) is de mogelijkheid voor woningbezitters opgenomen om op verzoek in aanmerking te komen voor een hogere beslagvrije voet. De gedachte achter die ophoging is dat in de beslagvrije voet een recht op huurtoeslag is verdisconteerd, maar woningbezitters niet voor huurtoeslag in aanmerking komen. Bij de opstelling van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, specifiek het opstellen van artikel 475da, zevende lid, Rv, is over het hoofd gezien dat ook bepaalde groepen huurders geen recht hebben op huurtoeslag, terwijl ze daar op grond van hun inkomens wel recht op zouden hebben, waardoor zij evenzeer worden benadeeld. Uit signalen van onder andere de VNG blijkt dat mensen die huren en geen recht hebben op huurtoeslag onder het bestaansminimum kunnen komen doordat de beslagvrije voet voor deze groep niet wordt verhoogd. Mensen die een woonruimte huren die niet voldoet aan de eisen uit artikel 11 van de Wet op de huurtoeslag hebben geen recht op huurtoeslag. Het gaat bijvoorbeeld om een kamer, woonboot, woonkeet, loods, recreatiewoning of tijdelijke woonruimte.

In onderdeel a van het derde onderdeel van artikel XXII van de Verzamelwet SZW 2023 wordt nu geregeld dat de beslagvrije voet van mensen die een woonruimte huren waarbij geen recht op huurtoeslag bestaat, op verzoek kan worden verhoogd met het bedrag dat iemand ongeveer aan huurtoeslag zou ontvangen als er wel recht was op huurtoeslag. Zo wordt de wet beter in lijn gebracht met de oorspronkelijke bedoeling dat mensen zonder recht op huurtoeslag niet worden benadeeld ten opzichte van mensen met recht op huurtoeslag. De voorgestelde wijziging doet niet af aan de inkomensgrens die net als voor woningbezitters ook voor huurders geldt. Ook aan de wijze van berekenen van de verhoging, geregeld in artikel 4 van het Besluit beslagvrije voet, verandert niets. Hierdoor is de impact van de wijziging beperkt.

¹¹ [Kamerstukken II 2022/23, 36216, nr. 6](#)

Onderdeel b van het derde onderdeel van artikel XXII van de Verzamelwet SZW 2023 stond al in de Verzamelwet SZW 2023 zoals die naar de Tweede Kamer is gestuurd. De inhoud van dat onderdeel staat los van de andere wijzigingen in deze nota van wijziging en wordt toegelicht in de memorie van toelichting bij de Verzamelwet SZW 2023. Omwille van de leesbaarheid is ook de inhoud van dit onderdeel b opnieuw opgenomen in deze nota van wijziging.

Met onderdeel c van het derde onderdeel van artikel XXII van de Verzamelwet SZW 2023 wordt nu een zin toegevoegd aan het zevende lid van artikel 475da Rv op basis waarvan de beslaglegger de beslagene kan verzoeken om bepaalde bewijsstukken aan te leveren bij het verzoek om verhoging. Het gaat om een bevoegdheid van de beslaglegger; de beslaglegger kan van deze mogelijkheid gebruik maken, maar is daartoe niet verplicht. De reden voor deze bevoegdheid is dat uit de uitvoeringstoets die op deze wijziging is uitgevoerd naar voren is gekomen dat niet

alle beslagleggers over de expertise beschikken om te kunnen beoordelen of er recht op huurtoeslag bestaat. Door middel van deze wijziging kunnen die beslagleggers de beslagene vragen bepaalde, in het Besluit beslagvrije voet nader omschreven, bewijsstukken over te leggen waaruit blijkt t er vanwege de aard van de woning geen recht op huurtoeslag bestaat. Indien een beslaglegger niet van deze bevoegdheid gebruik maakt, staat het de beslagene in beginsel vrij om zelf te bepalen welke stukken nodig zijn om aan te tonen dat er vanwege de aard van de woning geen recht op huurtoeslag bestaat. Wel ligt het in de rede dat een (kopie van de) huurovereenkomst wordt overgelegd.

De inhoud van onderdeel a van deze wijziging heeft onderdeel uitgemaakt van het concept wetsvoorstel Verzamelwet SZW 2023, zoals voorgelegd aan uitvoeringsorganisaties en overige adviserende organen. Deze wijzigingen zijn voorafgaand aan aanbidding aan de Afdeling advisering van de Raad van State uit het wetsvoorstel verwijderd omdat UWV de wijziging niet zelfstandig uitvoerbaar achtte. Onderdeel c van deze wijziging bevat een grondslag voor het vaststellen van een werkwijze die maakt dat UWV, in samenwerking met Belastingdienst/Toeslagen, de verhoging van de beslagvrije voet van mensen die een woning huren waarvoor geen recht op huurtoeslag bestaat, wel kan uitvoeren.

(...)

Regeldruk

De voorgestelde wijziging van artikel 475da, zevende lid, Rv heeft naar verwachting een verwaarloosbaar effect op de regeldruk. De wijziging zorgt ervoor dat beslagleggende partijen in meer gevallen de beslagvrije voet moeten verhogen. Door de lagere afdracht uit hoofde van het gelegde beslag, duurt de periode van invordering langer. De totale aflossing aan schuldeisers gedurende het beslag blijft gelijk. Voor beslagleggers levert het vaker ophogen van de beslagvrije voet enige extra administratieve lasten op. Mogelijk worden deze extra lasten (deels) gecompenseerd doordat burgers minder vaak een beroep op de hardheidsclausule zullen doen via de kantonrechter. Bij een geslaagd beroep op de hardheidsclausule is de beslaglegger (ook) verplicht de beslagvrije voet op te hogen.

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) is van oordeel dat de gevolgen voor de regeldruk toereikend in beeld zijn gebracht.

Uitvoering

De inhoud van onderdeel a is in de uitvoeringstoetsen van de KBvG, de VNG, UWV, SVB, CJIB en de Belastingdienst beoordeeld. Met uitzondering van UWV, werd deze wijziging door de genoemde organisaties uitvoerbaar geacht. UWV heeft in de uitvoeringstoets aangegeven de toets of een huurwoning voor huurtoeslag in aanmerking komt, niet in zijn volledigheid uit te kunnen voeren. Dit valt buiten de expertise van UWV en UWV heeft geen onderzoeksmogelijkheden op dit gebied.

De toevoeging van een grondslag die beslagleggende partijen de bevoegdheid geeft om bepaalde bewijsstukken te kunnen opvragen, welke nader wordt uitgewerkt in het Verzamelbesluit SZW 2023, leidt ertoe dat UWV, met behulp van Belastingdienst/Toeslagen, de voorgestelde wijziging wel kan uitvoeren. De voorgestelde wijziging is daarmee voor alle uitvoerders uitvoerbaar.

Inwerkingtreding

De inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2023